

Kyselytutkimus: uuden tradenomin osaamistarpeet taloushallinnon ammattilaisen näkökulmasta

Joona Harju

Opinnäytetyö
Toukokuu 2021
Liiketalouden ala
Tradenomi (AMK), Liiketalouden tutkinto-ohjelma

Tekijät(t) Harju, Joonas	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä Toukokuu 2021
	Sivumäärä 37	Julkaisun kieli Suomi
		Verkkajulkaisulupa myönnetty: x
Työn nimi Kyselytutkimus: uuden tradenomin osaamistarpeet taloushallinnon asiantuntijan näkökulmasta		
Tutkinto-ohjelma Liiketalouden tutkinto-ohjelma		
Työn ohjaaja(t) Teija Koskinen		
Toimeksiantaja(t) -		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön taustalla on muuttuva taloushallinnon alan ilmapiiri. Työnkuva muuttuu lähitulevaisuudessa rutiininomaisista prosesseista konsultoivampaan asiantuntijatyöhön. Digitalisaatio ja automatisaatio ovat suuressa roolissa muutoksen ohjauksessa. Muuttuvalla alalla työntekijöiden on oleellista tunnistaa oma osaamisensa ja kehittää sitä tarpeen mukaan.</p> <p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää minkälaisia osaamista uudet tradenomit tarvitsevat taloushallinnon asiantuntijoiden mielestä. Tutkimuksessa kysyttiin asiantuntijoiden mielipiteitä monelta eri osaamisen alueelta.</p> <p>Teoria opinnäytetyössä koostuu yleisestä teoriasta taloushallinnosta, osaamisesta ja taloushallinnon osaamisesta. Lisäksi teoriaa kerrotaan tutkimusmenetelmistä ja datan analysoinnista. Tutkimus toteutettiin määrällisenä tutkimuksena ja aineistonkeruumenetelmänä käytettiin verkkokyselyä. Kysely lähetettiin 250 taloushallinnon ammattilaiselle.</p> <p>Tutkimuksen tuloksista kävi ilmi, että taloushallinnon ammattilaiset arvostavat eniten substanssiosaamistaan. Lisäksi tuloksissa korostuivat atk-aidot, asiakaspalvelutaidot, ongelmanratkaisukyky ja vuorovaikutustaidot</p>		
Avainsanat (asiasanat) Taloushallinto, osaaminen, kyselytutkimus		
Muut tiedot		

		Description
Author(s) Harju, Joonas	Type of publication Bachelor's thesis	Date May 2021
		Language of publication: Finnish
	Number of pages 37	Permission for web publication: x
Title of publication Survey research: competence needs of a newly graduated Bachelor of Business from the perspective of a financial administration expert		
Degree programme Business Administration		
Supervisor(s) Koskinen, Teija		
Assigned by -		
<p>Abstract</p> <p>The background for thesis is the changing environment in the field of financial administration. The job description will change in the near future from routine processes to more consultative specialist work. Digitalization and automatisation play a big role in guiding this change. In the changing field it is vital for employees to recognize their competencies and develop them when needed.</p> <p>The purpose of the thesis was to find out what type of competencies newly graduated Bachelor of Business students need according to the financial administration professionals. During the research the professionals were asked about many different areas of competence.</p> <p>Theory for the thesis consists of overall theory about financial administration, competence and competence in the field of financial administration. Furthermore the thesis explains theory about research methods and data analyzation. The research was conducted as a quantitative research and the research materials were gathered using an online survey. The survey was sent to 250 professionals in financial administration.</p> <p>The study showed that the financial administration professionals valued their substance knowledge in their own field the most. Other highlighted competencies were computer skills, customer service skills, problem solving skills and communicaton skills.</p>		
Keywords/tags (subjects)		
Financial administration, competence, survey research		
Miscellaneous		

Sisällysluettelo

1	Johdanto.....	3
2	Opinnäytetyön lähtökohdat ja tutkimuskysymykset.....	4
2.1	Opinnäytetyön tavoite.....	5
2.2	Aikaisemmat tutkimukset.....	5
3	Taloushallinto alana	6
3.1	Taloushallinnon määritelmä.....	6
3.2	Taloushallinnon ammatit.....	6
3.3	Taloushallinnon prosessit	7
3.4	Taloushallinto nykypäivänä	8
4	Tradenomin osaaminen	9
4.1	Osaamisesta yleisesti.....	9
4.2	Taloushallinnon osaaminen.....	12
5	Tutkimuksen toteutus	16
5.1	Kvantitatiivinen tutkimus	16
5.2	Kyselytutkimus.....	16
5.3	Ristiintaulukointi.....	17
6	Tutkimuksen tulokset.....	18
7	Johtopäätökset.....	23
8	Pohdinta	24
	Lähteet.....	26
	Liitteet	28
	Liite 1. Kyselylomake	28
	Liite 2. Saatekirje	34
	Liite 3. Toinen saatekirje	35
	Liite 4. Avoimien kysymysten vastaukset.....	36

Kuviot

Kuvio 1. Taloushallintokoostuu esiprosesseista, pääkirjanpidosta, raportoinnista ja arkistoinnista	8
Kuvio 2. Osaamispyramidi	11

Kuvio 3. SWOT-analyysi taloushallinnon alasta	15
Kuvio 4. Taloushallinnon käytännön taidot (kirjanpito- ja laskentajärjestelmät).....	19
Kuvio 5. Asiakaspalveluosaamisen merkitys	20
Kuvio 6. Vuorovaikutustaitojen merkitys	21
Kuvio 7 Yhteistyökyvyn merkitys.....	22

Taulukot

1 Johdanto

Opinnäytetyön tarkoituksena on tehdä kyselytutkimus, jolla selvitetään tällä hetkellä Keski-Suomessa työskentelevien taloushallinnon ammattilaisten näkemystä siitä, mitä osaamista vasta valmistunut tradenomi tarvitsee työskennelläkseen alalla. Opinnäytetyössä tullaan käsittelemään taloushallintoa yleisesti kirjallisuuteen ja artikkeleihin nojaten. Lisäksi opinnäytetyössä tarkastellaan teoriaa osaamisesta, määrällisestä tutkimuksesta, kyselytutkimuksesta, sekä tulosten analysointimenetelmistä.

Taloushallinto on jatkuvasti muuttuva ala. Digitalisaation ja automatisaation myötä taloushallinnon rutiinitehtävien merkitys vähenee työntekijöiden ydinosaamisessa. Sen sijaan tärkeämpiä ominaisuuksia työntekijälle ovat analyttiset taidot ja kyky ennustaa tulevaisuutta. Uudistumisen myötä tarvitaan henkilöstön uudelleenkouluttamista ja uusien ajattelumallien opettamista (Kaarlejärvi & Salminen 2018, 213). Kuitenkin kirjanpidon ja verotuksen säädösten tunteminen, sekä sisäisen laskennan menetelmien hallinta tulevat vielä jatkossakin luomaan pohjan taloushallinnon osaamiselle. Osaaminen kehittyy niin, että taloushallinnon osaajan tulee ymmärtää prosesseja ja hallita organisaatiossa käytettäviä järjestelmiä. Lisäksi taloushallinnon alalla työskentelevän henkilön tulisi omata hyvät vuorovaikutus- ja asiakaspalvelutaidot (Kaarlejärvi & Salminen 2018, 242–243).

Jatkuvasti muutoksessa olevalla alalla on tärkeää tiedostaa nykyhetken osaamistarpeet. Tämän vuoksi osaamisen tiheä kartoittaminen auttaa alan kehittymistä, ja valmistaa uusia työntekijöitä vastaamaan tuleviin haasteisiin. Tässä opinnäytetyössä tullaan keräämään asiantuntijoiden näkemyksiä siitä millaista osaamista he tarvitsevat työssään, ja mistä olisi uudelle työntekijälle hyötyä.

2 Opinnäytetyön lähtökohdat ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyössä tutkimus noudattaa aina samaa kaavaa. Tutkimus kohdistetaan johonkin käytännön ilmiöön, jonka perusteella valitaan tutkimusaihe. Aiheen pohjalta kirjoittaja määrittää tutkimusongelman, josta muodostetaan tutkimuskysymykset. Tutkimuskysymyksiin haetaan vastauksia aineiston pohjalta. Aineistoja on sekundäärisiä ja primäärisiä. Sekundääriaineistoja ovat esimerkiksi dokumentit, kuvat, kirjat, äänitteet, muistiinpanot, ja tilastot. Primääriaineisto saadaan havainnoimalla ongelmaan liittyvää aineistoa, teemahaastattelulla, ja kyselyillä. Tutkimuksen edetessä tarvitaan erilaisia menetelmiä, kuten aineistonkeruu menetelmiä ja analyysimenetelmiä (Kananen 2014, 31–32).

Jokaisessa tutkimuksessa täytyy olla tutkimusongelma, johon tutkimusmenetelmillä ja aineistolla haetaan vastausta. Tutkimusongelmasta muotoillaan tutkimuskysymykset, joiden tarkoituksena on ohjata tutkijaa, ja edistää tutkimuksen etenemistä. Todellisen ongelman määrittäminen tutkimuksen alussa on tärkeää, sillä se ohjaa tutkimusta, ja vaikuttaa tutkimuksen validiteettiin. Tutkimusongelma ratkaistaan vastaamalla tutkimuskysymyksiin, joihin tutkija hakee vastaukset tutkimusmenetelmiä ja aineistoa hyödyntämällä (Kananen 2014, 44–46).

Tässä opinnäytetyössä tutkimusongelmaksi muodostui tradenomien osaamisen riittäminen, ja sen vastaaminen nykypäivän työelämän haasteisiin taloushallinnon alalla. Tutkimusongelman pohjalta muodostettiin tutkimuskysymyksiä, jotka on listattu alapuolella.

Tutkimuskysymyksiä opinnäytetyössä ovat:

- Mitä osaamistarpeita tradenomeilla on taloushallinnon alalla?
- Millainen osaaminen on tärkeintä uudelle tradenomille taloushallinnon asiantuntijoiden mielestä?
- Miten tradenomit voivat valmistautua alan vaatimuksiin ja muutoksiin?

2.1 Opinnäytetyön tavoite

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää taloushallinnon alalla työskentelevien henkilöiden näkemystä uusien tradenomien osaamistarpeista, ja valmiuksista toimia alalla. Tutkimuksessa analysoidaan verkkokyselystä saatua dataa, ja tehdään johtopäätökset tulosten perusteella. Tuloksista on potentiaalista hyötyä työnantajille sekä valmistuville opiskelijoille, jotka pyrkivät taloushallinnon alalle.

Tutkimuksessa on tarkoitus tarkastella tradenomien osaamista monipuolisesti, painottuen kuitenkin taloushallinnon näkökulmaan. Kyselytutkimuksen vastaukset tulevat olemaan taloushallinnon työntekijöiden näkökulmia. Tutkimuksen tavoitteena on myös toimia rajattuna jatkotutkimuksena aikaisemmin suoritettulle tutkimukselle. Kyseisestä tutkimuksesta kerrotaan seuraavassa kappaleessa.

2.2 Aikaisemmat tutkimukset

Aiheesta on tehty aikaisempia tutkimuksia. Jyväskylän ammattikorkeakoulussa tehtiin vuonna 2011 tutkimus otsikoltaan ”Liiketoimintaosaaja 2020”, jossa kyseltiin eri alan yritysten rekrytoinnista vastaavien henkilöiden näkemyksiä tradenomien osaamistarpeista vuonna 2020. Tutkimus suoritettiin kyselytutkimuksena, ja se lähetettiin 981 henkilölle. Vastausmäärä oli tutkimuksessa noin 15 % (Liiketoimintaosaaja 2020). Tässä opinnäytetyössä käytetään pohjana edellä mainitussa tutkimuksessa käytettyä kyselylomaketta, koska siinä kysytään monipuolisesti tradenomien osaamisesta. Suhteellisen alhaisen vastaajamäärän takia tämä opinnäytetyö toimii jatkotutkimuksena edellä mainittuun tutkimukseen. Tässä opinnäytetyössä kyselyn kohderyhmäksi on valittu Keski-Suomessa taloushallinnon alalla työskentelevät henkilöt. Koska kohderyhmä on hieman erilainen kuin alkuperäisessä tutkimuksessa, tulevat tulokset todennäköisesti painottamaan taloushallinnon osaamisen merkitystä tradenomien työskentelyssä.

3 Taloushallinto alana

Tässä luvussa käydään läpi teoriaa taloushallinnosta. Mitä se on, mitä työtehtäviä siihen liittyy, ja minkälaiselta se näyttää modernissa maailmassa. Taloushallinto on muuttunut hyvin paljon vuosien saatossa, joten on oleellista tehdä yleiskatsaus sen merkittävimmistä osa-alueista.

3.1 Taloushallinnon määritelmä

Taloushallinto on käsitteenä jokseenkin laaja, eikä siitä ole helposti löydettäviä määritelmiä talouskirjallisuudessa. Siitä huolimatta se mainitaan monissa aiheisiin liittyvissä teoksissa. Monesti taloushallinto rinnastetaan laskentatoimeen, vaikka taloushallinto on käsitteenä huomattavasti laajempi. (Lahti & Salminen 2014, 16) Yksinkertaisin määritelmä taloushallinto termille löytyy Työ- ja elinkeinoministeriön ylläpitämästä ammattinetti palvelusta, josta löytyy kattavasti ammattikuvauksia, ja tietoa eri toimialoista. Siellä määritellään, että taloushallinto on prosessi, jonka tehtävänä on huolehtia yrityksen taloudellisten resurssien hallinnoinnista, ja tuottaa organisaation johdolle tietoa talouteen liittyen, päätöksen tekoa ja toiminnan ohjausta varten. (KEHA-Keskus 2020)

3.2 Taloushallinnon ammatit

Taloushallinnon alalla toimii nykyään hyvin paljon erilaisia ammattinimikkeitä. Alan ammatteja ovat esimerkiksi: kirjanpitäjä, palkanlaskija, talouspäällikkö, sijoitusneuvoja, taloussihteeri, talousneuvoja, jne. Tavanomaisimmat työllistäjät taloushallinnon ammattilaisille ovat mm. tilitoimistot, tilintarkastustoimistot, valtion tai kuntien virastot, säätiöt, liitot, sekä eri toimialoilla toimivat yritykset (KEHA-Keskus 2020).

Alalla työskentelyyn vaaditaan vähintään toisen asteen ammatillinen koulutus, joka on liiketalouden perustutkinto, josta opiskelija valmistuu merkonomiksi.

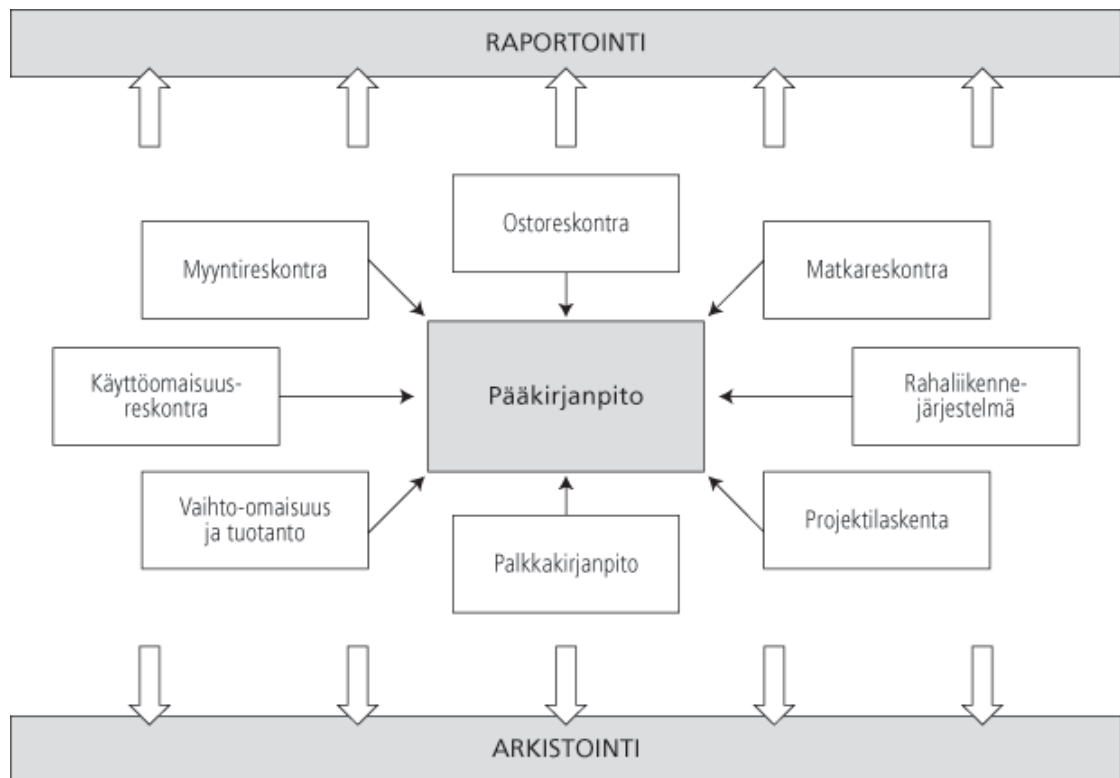
Ammattikorkeakoulun opinnoissa tutkintonimikkeenä on liiketalouden ammattikorkeakoulututkinto tradenomi (AMK), ja yliopistoista voi valmistua kauppatieteiden kandidaatiksi tai maisteriksi. Lisäksi on mahdollista suorittaa KLT

taloushallintoalan asiantuntijatutkinnon, josta vastaa Tili-instituuttisäätiö. Tähän vaaditaan riittävä kaupallinen koulutus, sekä usean vuoden käytännön työkokemus (KEHA-Keskus 2020).

3.3 Taloushallinnon prosessit

Taloushallinnossa keskeisessä osassa on laskentatoimi. Laskentatoimella tarkoitetaan yrityksen taloustilanteen seuranta, tavallisesti erilaisilla raporteilla, kuten tilinpäätöksellä, budjetilla, tai kustannuslaskelmalla (Jormakka, Koivusalo, Lappalainen & Niskanen 2015, 11). Laskentatoimi voidaan jakaa ulkoiseen laskentatoimeen ja sisäiseen laskentatoimeen. Ulkoisen laskentatoimen tarkoituksena on kerätä tietoa yrityksen ulkoisia sidosryhmiä varten. Näitä ovat esimerkiksi sijoittajat, rahoittajat ja verottaja. Sisäinen laskentatoimi tuottaa tietoa organisaation johdon käyttöön. Sitä käytetään tulevien tulojen ja menojen ennustamiseen, investointien kannattavuuden arvioimiseen, ja kustannusten kohdistamiseen tuotteille tai palveluille (Jormakka, Koivusalo, Lappalainen & Niskanen 2015, 12–13).

Taloushallinnon kokonaisuutta voidaan jakaa edelleen pienempiin prosesseihin. Kaarlejärvi & Salminen kertovat kirjassaan ”Älykäs taloushallinto: automaation aika”, taloushallinnon koostuvan seuraavista prosesseista: ostolaskuprosessi, myyntilaskuprosessi, matka- ja kulutusprosessi, maksuliikenne ja kassanhallinta, käyttöomaisuuskirjanpito, pääkirjanpito, ja raportointiprosessi. Jokainen prosessi jakaantuu vaiheisiin, ja kun kaikkiin lisätään raportointi, sekä arkistointi, saadaan hyvä kuva taloushallinnosta (Kaarlejärvi & Salminen 2018, 93–94). Alla oleva kuvio havainnollistaa taloushallinnon kokonaisuutta hyvin.

Kuvio 1 Taloushallinto koostuu esiprosesseista, pääkirjanpidosta, raportoinnista ja arkistoinnista (Lahti & Salminen 2014, 19)

3.4 Taloushallinto nykypäivänä

Taloushallinnon ala on ollut viimeisen kymmenen vuoden aikana suuressa muutoksessa. Teknologian kehitys on mahdollistanut taloushallinnon automatisoinnin, ja rutiininomaisten tehtävien vähentämisen. Tämän sijasta alan tehtävät ovat muuttuneet enemmän konsultoiviin asiantuntijatehtäviin, ja myös asiakaspalvelun merkitys on kasvanut alalla (Svärd 2014, 11).

Digitalisaatiolla on ollut suuri merkitys taloushallinnon kehityksessä. Sen vuoksi nykyään puhutaan myös digitaalisesta taloushallinnosta. Lahti ja Salminen (2014, 24) määrittelevät digitaalisen taloushallinnon seuraavasti: ”Digitaalisella taloushallinnolla tarkoitetaan kaikkien taloushallinnon tietovirtojen ja käsittelyvaiheiden automatisointia ja niiden käsittelyä digitaalisessa muodossa”.

Digitaalisella taloushallinnolla on joitakin etuja verrattuna perinteiseen malliin. Prosessien automatisoinnin vuoksi tehokkuus ja nopeus kasvavat merkittävästi, sekä resurssien ja arkistointitilan tarve vähenee. Digitaalinen taloushallinto on myös

ekologista, sillä se säästää suuret määrät paperia, toimistotarvikkeita, ja tulostinmustetta. Asiakirjoihin on myös mahdollista päästä käsiksi mistä päin maailmaa vain. Käyttäjä tarvitsee vain päätelaitteen, sekä internet-yhteyden (Lahti & Salminen 2014, 32).

4 Tradenomien osaaminen

Tässä luvussa käsitellään yleistä teoriaa työelämän osaamisesta ja sen johtamisesta. Lisäksi tarkastellaan tradenomien osaamista, ja nykypäivän työelämän vaatimuksia. Koska tutkimus tehdään taloushallinnon opinnäytetyönä, ja tutkimuksen kohteena ovat taloushallinnon alalla työskentelevät henkilöt, keskitytään luvussa enimmäkseen taloushallintoon liittyvään osaamiseen.

4.1 Osaamisesta yleisesti

Osaamisen määrittelyyn liittyy monia käsitteitä. Yksilön tasolla kirjallisuudessa osaamisesta puhuttaessa käytetään usein käsitteitä kuten taidot, pätevyys ja kyvykkyys. Työelämässä käytetään termiä kompetenssi, joka viittaa sellaiseen osaamiseen, jota työntekijä tarvitsee selviytyäkseen työtehtävistään. Suomessa kompetenssi tunnetaan huomattavasti läheisemmällä termillä ”ammattitaito” (Viitala 2005, 113). Ammattitaito ymmärretään eri tavalla erilaisista näkökulmista tarkasteltuna. Tieteelliseen tietoon ja teorioihin perustuvat tutkijat voivat määrittellä ammattitaidon eri tavalla, kuin esimerkiksi työnantajat ja työntekijät. Yleisessä mielessä ammattitaito on kykyä hallita koko työprosessi ajattelun tasolla ja valmiutta toimia oikealla tavalla muuttuvissa tilanteissa. Siihen sisältyy Aarnikoivun (2010) mukaan tietojen ja taitojen hallintaa, niiden kommunikointia, yhteistyötä, ja oman työn kehittämisen kykyä ja halua (Aarnikoivu 2010, 64–65).

Aarnikoivu (2010) puhuu osana ammattitaitoa niin sanotusta hiljaisesta tiedosta, jota yksilö kerää työn tekemisen ja kokemuksen kautta. Hiljainen tieto on hyvin henkilökohtaista, ja se on sidottu yksilön toimintaan, menettelytapoihin, rutiineihin, ihanteisiin, arvoihin ja tunteisiin. Hiljainen tieto koostuu teknisistä ja kognitiivisista osatekijöistä. Tekniset osatekijät viittaavat ammattitaitoon ja tietotaitoon, kun taas

kognitiiviset osatekijät liittyvät yksilön mentaalisiin malleihin. Työtehtävien hallitsemisen näkökulmasta ammattitaito voidaan edelleen jakaa keskeiseen osaamiseen ja reunaosaamiseen. Keskeiseen osaamiseen sisältyvät kaikki työtehtävien suorittamisen kannalta välttämättömät taidot ja reunaosaamiseen keskeistä osaamista täydentävät taidot (Aarnikoivu 2010, 66).

Työelämässä suoriutuminen vaatii työntekijältä tiettyjä taitoja. Näistä taidoista voidaan käyttää termiä työelämäkvalifikaatiot. Näihin mielletään koulutuksessa, työssä tai muussa sosiaalisessa ympäristössä kehittyneet valmiudet, sekä yksilön omat persoonalliset ominaisuudet. Ammattitaidon osalta Viitalan (2005) mukaan on olemassa monia erityyppistä kvalifikaatiota. Tavallisimpia ovat yleiset kvalifikaatiot, ammattikohtaiset kvalifikaatiot ja tehtäväkohtaiset kvalifikaatiot. Yleiset kvalifikaatiot ovat taitoja, joita työntekijä tarvitsee tehtävistä riippumatta, kuten ongelmanratkaisutaidot, sosiaaliset taidot, ja sopeutumiskyky. Ammattikohtaiset kvalifikaatiot ovat tiettyyn alaan liittyviä taitoja. Tehtäväkohtaiset kvalifikaatiot ovat nimensä mukaan tiettyyn tehtäväkuvaan vaadittavia taitoja. Viitala määrittelee kvalifikaatioiden koostuvan tiedoista, taidoista, asenteista, sekä motivaatiosta. Lisäksi on olemassa tuotannollisia kvalifikaatioita, sosiaalisia kvalifikaatioita, innovatiivisia kvalifikaatioita, ja normatiivisia kvalifikaatioita. Tuotannollisia kvalifikaatioita ovat alaa koskevia teoreettisia tietoja, esimerkiksi taloushallinto. Siihen sisältyy myös työntekijän liiketoimintaosaaminen ja organisaatio-osaaminen. Ne käsittävät kuinka hyvin työntekijä on perillä organisaation liikeideasta, strategiasta, historiasta, rakenteesta, ja systeemeistä. Sosiaaliinkvalifikaatioihin kuuluvat yksilön vuorovaikutustaidot, ihmistuntemus, ja ristiriitojen ratkaisukyky. Innovatiivisia kvalifikaatioita ovat henkilön luovuus ja kyky sietää epävarmuutta. Siihen liittyy työntekijän kyky sopeutua uusiin ongelmatilanteisiin ja niiden ratkaisuiden selvittäminen. Normatiivisia kvalifikaatioita ovat yksilön henkilökohtaiset ominaisuudet, jotka liittyvät mielentilaan, kuten motivoituneisuus, oma-aloitteisuus, proaktiivisuus, ja luottamus omaan pystyvyyteen. Alla olevassa kuviossa selvitetään

yksilön osaamisen hierarkiaa. (Viitala 2005, 114–118)

Kuvio 2 Osaamispyramidi (Viitala 2005, 116)

Aarnikoivu (2010) jakaa työtehtävästä riippumattoman osaamisen kahteen osa-alueeseen: tiedollisiin ja oppimiseen liittyviin valmiuksiin, ja työyhteistyötaitoihin. Tiedolliset ja oppimiseen liittyviä taitoja voidaan pitää perustaitoina, joita tarvitaan työelämässä. Aarnikoivun mukaan niitä ovat yleinen tieto, teknologioiden hallinta, oppimiskyky, kokonaisuuksien hallinta, kielitaito, ja tiedonhankintaan, soveltamiseen ja arvioimiseen liittyvät taidot. Niistä muodostuu perusta työelämässä toimimiselle, yhteistyölle ja asiantuntijuuden kehittymiselle. Näitä taitoja kutsutaan myös käsitteellä metataidot. Työyhteistyötaidot koostuvat esimiestaidoista ja alaistaidoista, ja ne ovat sidoksissa työntekijän asemaan. Esimiestaidot ovat ihmisten ja asioiden johtamiseen liittyviä taitoja. Alaistaidot ovat työyhteisön jäsenenä toimimiseen tarvittavia taitoja. Esimiehien ja työntekijöiden on hyödyllistä omaksua toistensa taitoja. Johtamistaitoja tarvitaan, vaikka ei toimisikaan esimiestehtävissä, ja esimiehet ovat myös työyhteisön jäseniä, joten alaistaidoista on heillekin hyötyä. Aarnikoivun (2010) mukaan hyvällä esimiehellä ja alaisella on paljon samoja taitoja. Näitä ovat mm. oman roolin ja tehtävän tiedostaminen, vastuullisuus,

oikeudenmukaisuus, arvostaminen, rakentava toiminta ja vuorovaikutteisuus (Aarnikoivu 2010, 69–70).

4.2 Taloushallinnon osaaminen

Kuten aiemmassa luvussa mainittiin, taloushallinnon ala on ollut suuressa muutoksessa viimeisen vuosikymmenen aikana. Digitalisaation ja automatisaation myötä taloushallinnon perusprosesseja on nopeutettu ja työhön vaadittavat resurssit ovat vähentyneet. Tässä alaluvussa tarkastellaan alan asiantuntijoiden näkemyksiä taloushallinnon osaamistarpeiden tilasta tällä hetkellä.

Kari Alhola (2019) määrittelee blogissaan: ”Taloushallinnon trendit vuonna 2019”, taloushallinnon osaamisvaatimusten nousevan korkeammalle. Substanssiosaamisen eli ammattiosaamisen merkitys säilyy edelleen, mutta uusia osaamisalueita tulee koko ajan lisää. Moni taloushallinnon alalla työskentelevä miettii oman osaamisensa riittävyyttä tai vanhentumista. Keskeisenä teemana on osaamisen kehittäminen. Vuonna 2020 julkaistussa Sanna Kaarlejärven blogissa: ”Muutos ajaa talouspäättäjät koneen äärestä ihmisten pariin – Viisi megatrendiä 2020-luvulla”, voidaan havaita samankaltaisia trendejä. Kaarlejärvi (2020) käsittelee enemmän tulevaisuuden trendejä taloushallinnon osaamisen kehittämisessä.

Sekä Alhola (2019), että Kaarlejärvi (2020) uskovat automatisoinnin tulevan lisääntymään taloushallinnon alalla. Digitalisaatio ja teknologian kehittyminen tulevat ohjaamaan alan suuntautumista tulevaisuudessa. Monet rutiininomaiset tehtävät suoritetaan ohjelmistoilla. Sen vuoksi työntekijän on tärkeää hallita hyvät tietotekniikan käsittelytaidot, ja ohjelmisto-osaaminen tulee olemaan elintärkeää. Kaarlejärven (2020) mukaan automatisoinnin vuoksi digitaalisen datan määrä tulee kasvamaan, jota tulkitsemalla taloushallinnon asiantuntija edistää päätöksenteon prosesseja. Analyysit ja raportit datan pohjalta eivät itsessään ole arvokkaita, vaan oleellista on kuinka ne vaikuttavat yrityksen toimintaan. Kyky tehdä ennusteita tulevaisuudesta, sekä sen vaikutuksesta yrityksen liiketoimintaan, ovat niitä asioita, joita taloushallinnon ammattilaisen täytyy hallita oman osaamisen vakaannuttamiseksi. Tämän seurauksena perinteiset taloushallinnon tehtävät jäävät taka-alalle ja tilalle tulee uusi konsultoivampi ote työn tekemiseen. Taloushallinnon

osaajalle tulee strategisempi rooli asiakasyrityksen tai oman organisaation toiminnan ohjaamisessa. Alholan (2019) mukaan yksi tärkeimpiä osaamisvaatimuksia taloushallinnon ammattilaiselle on liiketoiminnan ymmärtäminen, sekä oman organisaation, että asiakasyrityksen näkökulmasta. Muutoin taloushallinnon asiantuntija ei voi auttaa organisaatiota.

Toiminnankuvan muuttumisen myötä ammattiosaamisen lisäksi taloushallinnon asiantuntija tarvitsee paljon muuta osaamista. Kun konsultaation merkitys kasvaa, täytyy organisaation panostaa hyvään asiakaspalveluun. Alholan (2019) mukaan taloushallinnon työtehtävät eivät ole enää yksinäistä työskentelyä, vaan asiakasyritysten talouden ja toiminnan ohjauksessa ollaan mukana aktiivisesti. Oma osaamista pitää osata myydä oman organisaation ulkopuolelle, ja hyvästä palveluasenteesta on taloushallinnon ammattilaiselle hyötyä. Myös Kaarlejärvi (2020) näkee asiakaspalvelun kasvattavan merkitystä tilitoimistojen toiminnassa. Kilpailuetuna taloushallintoa myyville organisaatioille tulee asiakaspalvelun ja toiminnanohjauksen kehittäminen, ja rohkea uusien työvälineiden soveltaminen. Tietotekniikka on Kaarlejärven (2020) mukaan tuonut asiakaspalveluun jo uusia työvälineitä. Robotit hoitavat jo tällä hetkellä rutiininomaisimmat kyselyt asiakkailta, ja työntekijälle jää vastuu konsultoivimmista tehtävistä. Haasteena kehitykselle Kaarlejärvi (2020) näkee henkilöiden ja organisaatioiden haluttomuuden muuttaa opittuja toimintatapojaan.

Projektityylisemmän työn mukana johtamisen osaaminen on hyvin vahvoilla taloushallinnon alalla. Työntekijät työskentelevät enemmän tiimeissä, joten yksilöön suuntautuva johtaminen ei ole enää niin tärkeää organisaatiossa. Tämä tarkoittaa Alholan (2019) mukaan erityyppistä johtamista, kuin mitä perinteisessä esimies-alaisuhteessa normaalisti käytetään. Yksilön osalta itsensä johtamisen kyvystä on tullut välttämätöntä. Radikaalisti muuttuvassa työympäristössä työntekijällä on vastuu oman osaamisensa kehittämisestä ja ylläpidosta. Alalle tulevilla työntekijöillä on helpompaa valmistautua työelämän vaatimuksiin, kun taas vanhoilla työntekijöillä työilmapiirin muutokset vaativat sopeutumista. Uuden osaamisen hankkiminen voi olla monille yksilöille stressaavaa, joten työssäjaksamisen edellyttäminen on organisaatioille elintärkeää (Alhola 2019).

Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisi vuonna 2019 toimialaraportin taloushallinnon toimialasta. Raportista käy ilmi, että taloushallinnon perusosaamista on Suomessa tarjolla runsaasti, mutta erityisosaamisesta käydään kovaa kilpailua organisaatioiden välillä. Markkinoitavaa osaamista sen verran hankalaa saada, että se nähdään jopa esteenä Suomen taloudelliselle kasvulle. Taloushallinnon osaamisen tarjonta on kuitenkin kasvanut, sillä opiskelupaikkoja on runsaasti, mutta osaamisen kysynnän kasvu on pysynyt tarjonnan mukana. Raportissa korostetaan, että opetuslaitosten tulisi tarjota enemmän moduloituja opintoja ja alan ammattilaisten täytyy pitää huolto oman osaamisensa pitämisestä ajankohtaisena ja ilmapiiriin sopivana (Metsä-Tokila 2019. 22–23).

Raportissa tehdään hyvin kattava mutta tiivis yhteenveto taloushallinnon alan muutoksista ja osaamistarpeista. Metsä-Tokila (2019) on tehnyt alan nykytilanteesta SWOT-analyysin, johon on tiivistetty alalla vallitsevat trendit (ks. kuvio 3). Digitalisaation kiihtymisen myötä toimiala on muuttunut täysin. Konsultoivan otteen seurauksena työnkuva on muuttunut tukitoiminnoista lähemmäs liiketoiminnan strategista kehittämistä (Metsä-Tokila 2019, 37–38).

<p>Toimialan vahvuudet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vahva toimiala, jolla vahva ammatillinen identiteetti • Tärkeä ja kasvava merkitys asiakkaiden toiminnalle • Osaamiseen perustuva toiminta • Yrittäjyyden arvostus vankkaa • Yritysten vakaa taloudellinen tilanne ja tulevaisuus näyttää hyvälle 	<p>Heikkoudet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kehityksen hitaus, johtuen osittain siitä, että vain harvoilla alan toimijoilla on riittävästi kehittämisresursseja • Varsinkin pienempien tilitoimistojen yrittäjien ikärakenne • Hyvin konservatiivinen toimiala • Osaajapula • Markkinointitaitojen puute
<p>Mahdollisuudet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neuvontapalveluiden lisääminen ja monipuolistaminen • Asiakasryhmäkohtainen erikoistuminen • Verkostoituminen • Taloushallinnon ulkoistaminen tuo mahdollisuuksia alan toimijoille • Digitalisaation ja automaation vieminen eteenpäin 	<p>Uhat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Todellisten osaajien puute • Asiakkaan asenteet ja osaamisen puute: Taloushallinto nähdään pakkona, ei liikkeenjohdon apuvälineenä • Nopeat muutokset lainsäädännössä

Kuvio 3 SWOT-analyysi taloushallinnon alasta (Metsä-Tokila 2019. 41)

Myös opetushallitus julkaisi toimialakohtaisen raportin osaamistarpeiden ennustuksista vuonna 2019. Raportissa käsiteltiin alakohtaisesti yleisiä osaamistarpeita, digitaitoja ja kielitaito vaatimuksia. Julkaisussa on hyvin tiivistetty luettelo digitaitojen kehittymisestä taloushallinnon alalla. Raportin mukaan eniten merkitystään kasvattavat digitaidot alalla ovat:

- digitaalisen teknologian luova käyttötaito
- digitaalisten työkalujen soveltamiskyky
- digitaalisten osaamispuutteiden tunnistamiskyky
- digitaaliset yhteistyötaidot
- teknisten ongelmien ratkaisutaidot
- tiedon digitaaliset jakamistaidot

Raportissa mainitaan myös, että digitaitojen kehittäminen kannattaa aloittaa heti kaikilla alan työpaikoilla, sillä digitaitojen puutteellisuus voi johtaa työttömyyteen. (Leveälähti, Nieminen, Nyysölä, Suominen & Kotipelto 2019, 70)

5 Tutkimuksen toteutus

Tässä kappaleessa kerrotaan tutkimuksen toteutuksesta. Ensin tarkastellaan tutkimuksen lajia ja menetelmiä, ja myöhemmässä alaluvussa kerrotaan käytetyistä analyysimenetelmistä.

5.1 Kvantitatiivinen tutkimus

Kvantitatiivista tutkimusta käytetään, kun tiedetään mitä aiotaan tutkia. Tutkimuksessa tulee tietää tutkittavan ilmiön tekijät, parametrit ja muuttujat, muutoin tutkimusta ei voi suorittaa (Kananen 2011). Kvantitatiivisessa tutkimuksessa tutkija pyrkii objektiivisuuteen, ja tiedon yleistämiseen. Tutkija käyttää omia havaintojaan teorioiden testaamiseen. Tutkimuksesta saadut tulokset esitetään numeerisessa muodossa. Tutkimuksen kannalta olennaista on tiedostaa, kumpaa tutkimusta käytetään, ja monesti kvalitatiivisen ja kvantitatiivisen yhdistämisestä on tutkimuksen onnistumisen kannalta hyötyä (Morgan 2014, 11).

Tässä opinnäytetyössä hyödynnetään kvantitatiivista tutkimusta. Tutkimuslaji sopii opinnäytetyöhön paremmin kuin kvalitatiivinen tutkimus, sillä tutkittava aihe ei ole uusi. Lisäksi tutkimuksessa käytettiin tukirankana aikaisemmasta tutkimuksesta (Liiketoimintaosaaja 2020) saatua kyselylomaketta, sillä siinä oli kysytty hyvin kattavasti osaamisesta eri osa-alueilta.

5.2 Kyselytutkimus

Kyselytutkimuksessa aineisto kerätään kyselylomakkeella. Lomake voi olla paperinen versio tai internetissä vastattava kysely. Kyselylomakkeen hyvänä puolena on, että se nopeuttaa haastattelua, tarkentaa tietojen tallentamista, varmistaa tasapuolisuuden vastaajien välillä, sekä nopeuttaa saatujen tulosten käsittelyä. Kyselylomakkeen tarkoitus on tuottaa tietoa kyselyn laatijalle. Tutkija muuntaa tiedontarpeensa

kysymyksiksi, joihin hän uskoo vastaajan kykenevän ja olevan halukas vastaamaan. (Holopainen & Penttinen 2008)

Ennen aineiston keräämistä täytyy suorittaa otanta. Heikkilä (2008, 35) kuvaa otannan vaiheita seuraavasti:

- Määritellään perusjoukko
- Selvitetään perusjoukkoa kuvaava rekisteri
- Määritellään otosyksikkö (henkilö, perhe, yritys)
- Valitaan otantamenetelmä
- Ratkaistaan otoksen koko
- Suunnitellaan toteutus
- Suoritetaan otanta

Opinnäytetyö suoritettiin kyselytutkimuksena. Perusjoukko muodostui 250 taloushallinnon palveluita tarjoavien yritysten henkilöstöstä Keski-Suomen alueelta. Otantamenetelmänä käytettiin kokonaisotantaa, ja lopullisen otoksen koko oli 40 havaintoyksikköä. Otanta ei ollut satunnainen, vaan siihen kuuluivat kaikki kohdeperusjoukon henkilöt.

5.3 Ristiintaulukointi

Ristiintaulukointi on yksi analysointiväline tilastollisessa tutkimuksessa. Sillä pyritään selvittämään miten kaksi muuttujaa vaikuttavat toisiinsa, eli onko niiden välillä yhteyttä. Muuttujat laitetaan samaan taulukkoon siten, että toinen niistä on taulukon rivimuuttuja ja toinen sarakemuuttuja. Taulukon solufrekvenssit kertovat, miten monta, jonkin määritellyn ominaisuuden omaavaa yksilöä taulussa on. (Heikkilä 2008, 210)

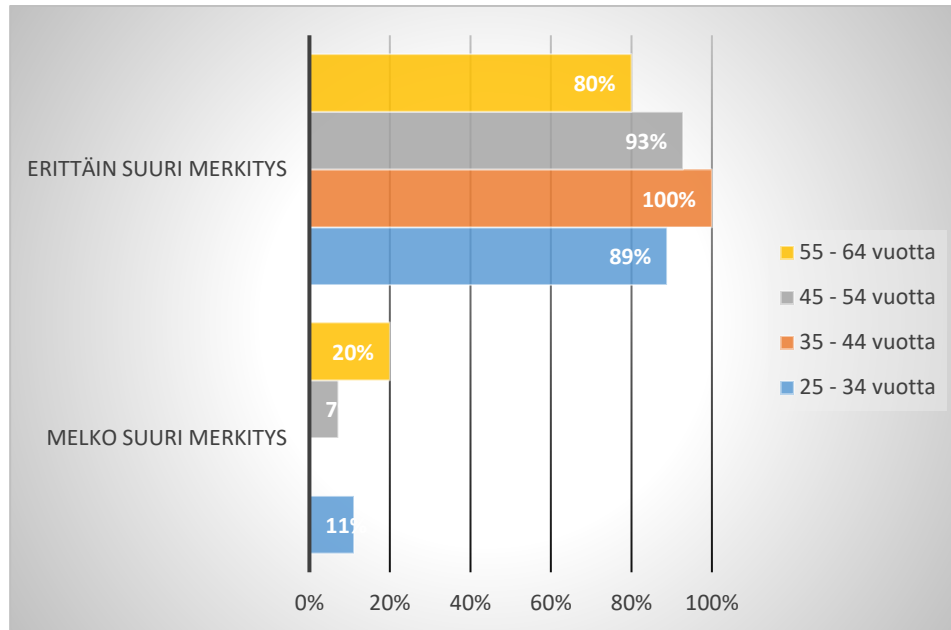
6 Tutkimuksen tulokset

Tässä luvussa käydään läpi verkkokyselystä saatuja tuloksia. Kysely lähetettiin 250 tilitoimistotehtävissä työskenteleville henkilöille Keski-Suomen alueelta. Kyselyssä kysyttiin tradenomien osaamistarpeista monipuolisesti useilta eri osa-alueilta. Tuloksien tarkastelussa korostetaan niitä tuloksia, jotka olivat vastaajille tärkeimpiä, eli sitä osaamista, jota vastaajat arvostivat eniten. Kyselyyn vastasi 40 henkilöä, jolloin vastausprosentti oli 16 %.

Ensimmäisenä tutkimuksen tuloksista nousee esiin vastaajien epätasajakoisuus sukupuolen perusteella. Kyselyyn vastanneista 95 % oli naisia, joka tarkoittaa, että kyselyyn vastasi vain kaksi mieshenkilöä. Tämän vuoksi ristiintaulukoinnissa on tulokset esitetty vastaajien ikäryhmäjakauman mukaan.

Taloushallinnon ja juridiikan osaaminen

Taloushallinnon osaaminen oli ennustettavasti tärkeintä kyselyyn vastanneille. Kyselyyn vastanneilta kysyttiin, kuinka tärkeänä he pitävät taloushallinnon eri osa-alueita osaamisen kannalta. Mielenpide oli osoitettu Likert-asteikolla välillä 1–5, jossa 1 tarkoittaa ”ei lainkaan merkitystä”, ja 5 tarkoittaa ”erittäin suurta merkitystä”. Keskiarvoksi taloushallinnon osaamiselle saatiin 4,3. Tärkein osaaminen vastaajien mukaan oli taloushallinnon käytännön taidot (ks. taulukko 1). Näillä tarkoitetaan rutiiniprosesseja kuten kirjanpitoa. Myös muut substanssiosaamisen alueet korostuivat saaduissa tuloksissa. Lähes yhtä tärkeäksi osaamiseksi nousivat verotusosaaminen, tilinpäätös- ja tarkastus, sekä taloudelliset raportit ja analyysi. Vähiten vastaajat arvostivat rahoitukseen liittyvää osaamista.

Kuvio 4 Taloushallinnon käytännön taidot (kirjanpito- ja laskentajärjestelmät) (n=40)

Taulukosta nähdään, että ikäryhmien välillä ei ole suuria muutoksia. Lähes kaikkien vastaajien mielestä taloushallinnon käytännön taidoilla on erittäin suuri merkitys tradenomien osaamisessa.

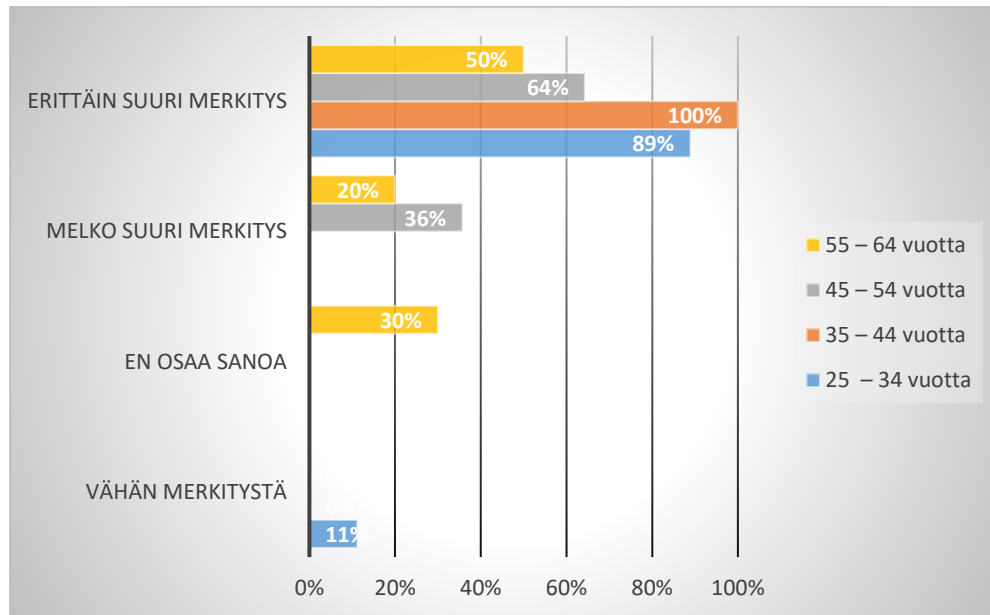
Tietotekninen osaaminen

Tietoteknisestä osaamisesta oli kyselyssä kysytty vastaajilta neljästä eri osa-alueesta: tietotekniikan työvälineiden hallinta, www-sivujen tekeminen, järjestelmäosaaminen, ja sosiaalisen median hyödyntäminen. Tietotekninen osaaminen oli vastaajille vähiten arvostettu osaamisen alue. Tietotekniikan työvälineiden hallinta kuitenkin korostui ylitse muiden. Vastaajista 72,5 % (n=40) piti sitä erittäin merkitsevänä osaamisena tradenomeille.

Markkinointi- ja myyntiosaaminen

Markkinointi- ja myyntiosaamista kysyttiin lukuisista eri osa-alueista. Tärkeimmiksi kysytyjen osaamisten joukosta nousivat asiakaspalveluosaaminen, muutoskyky ja tuloksetekotaito. Kaikkein tärkein oli asiakaspalveluosaaminen, johon vastanneista 90 % oli sanonut sillä olevan melko suuri tai erittäin suuri merkitys. Muutoskyvyllä ja tuloksetekotaidolla vastaavat luvut olivat 85 % ja 82,5 %. Alapuolella olevassa

kuviossa on eritelty kyselyn tulokset asiakaspalveluosaamisen suhteen vastaajien ikäryhmien jakauman mukaan.

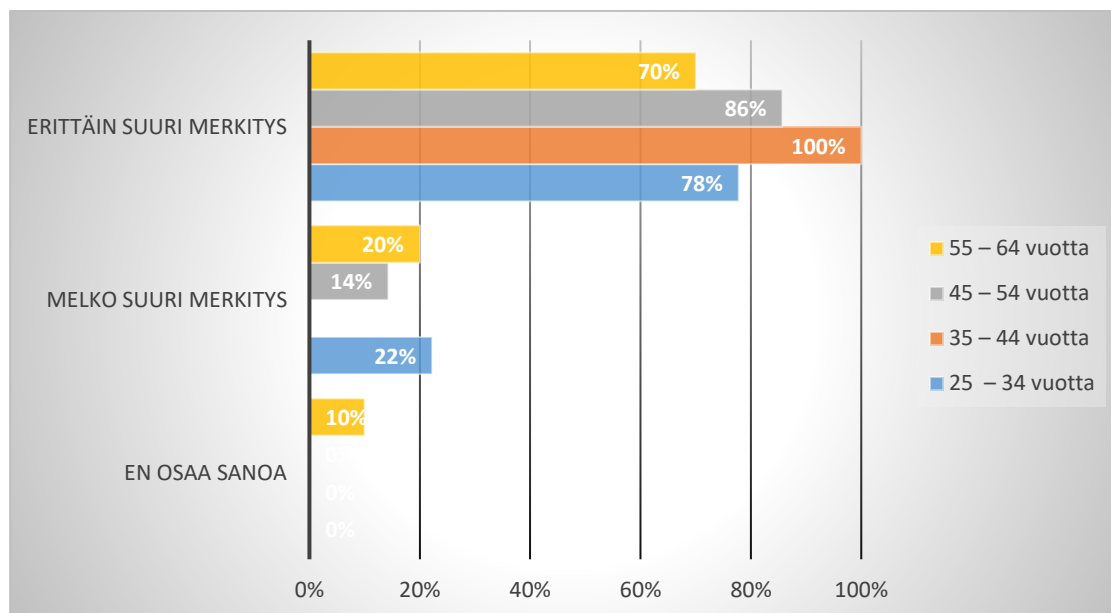

Kuvio 5 Asiakaspalveluosaamisen merkitys (n=40)

Kuten kaaviosta voidaan nähdä, suurin osa vastaajista pitää asiakaspalveluosaamisen merkitystä uusille tradenomeille erittäin tärkeänä. Erikoisuutena havaitaan, että 30 % 55–64 vuotiaista ei osaa vastata tähän kysymykseen.

Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen

Viestintä- ja vuorovaikutusosaamista pidettiin hyvin tärkeinä kyselyyn vastanneiden mukaan. Osaamiskokonaisuudella oli toiseksi suurin keskiarvo (4,2) taloushallinnon osaamisen (4,3) jälkeen. Tärkeimpiä osaamisen alueita, joilla vastaajat arvioivat olevan erittäin suuri merkitys olivat: vuorovaikutustaidot (82,5 %), kirjallinen viestintätaito (65 %), ryhmätyötaidot (52,5 %) ja kokous- ja neuvottelutaidot (50 %). Alla olevasta kuviosta nähdään vastaukset vuorovaikutustaitojen merkitykseen ikäryhmien mukaan (ks. kuvio 6).

Kuvio 6 Vuorovaikutustaitojen merkitys (n=40)

Ikäryhmien välillä ei ole huomattavissa isoja eroja. 35–44-vuotiaat vastaajat vaikuttavat olevan eniten samaa mieltä kysymyksissä.

Johtamisosaaminen

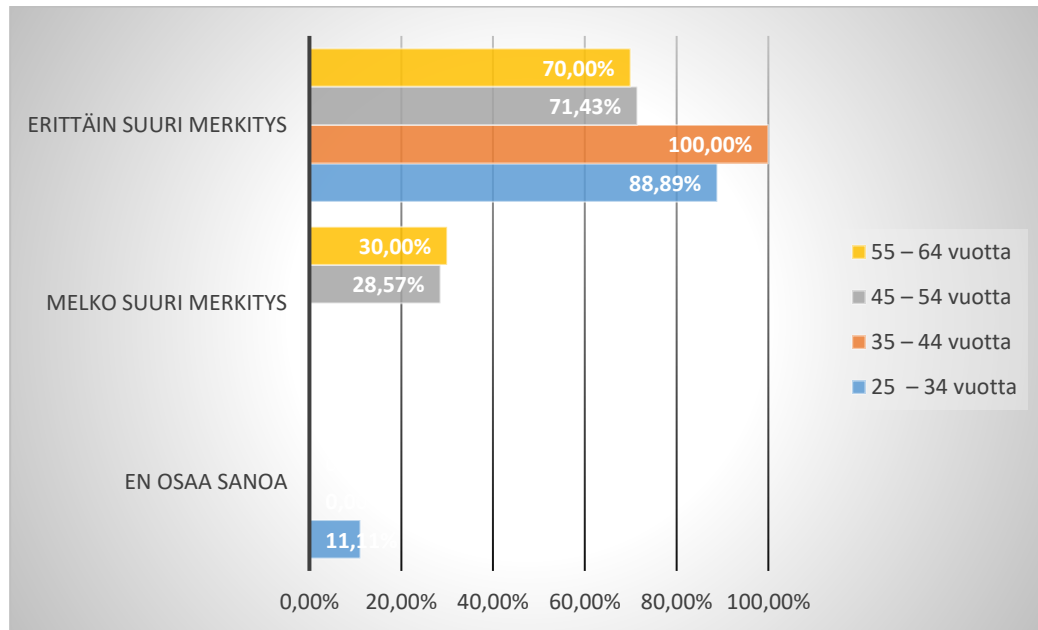
Kyselyssä kysyttiin monipuolisesti mielipiteitä johtamisen eri osa-alueista.

Johtamisen kokonaisuus oli vastaajille jokseenkin vaikeaa, sillä tässä kyselyn osiossa oli selvästi eniten ”en osaa sanoa” vastauksia. Tärkeimmäksi osaamiseksi vastaajat kokivat kysymyksestä itsensä johtamisen, ihmistuntemuksen, toimialan ansaintalogiikan ymmärtämisen, sekä työsuhdeasiat. Selkeimmin arvostettiin itsensä johtamista, jolla 79,5 % vastaajista koki olevan erittäin suuri merkitys tradenomien osaamisessa. Toiseksi tärkeintä oli ihmistuntemus, jossa vastaukset jakaantuivat jokseenkin tasaisesti melko suuren ja erittäin suuren merkityksen vastauksiin.

Muu osaaminen

Muuhun osaamiseen oli kasattu suuri joukko sekalaista osaamista, joka ei sopinut mihinkään toiseen osaamisen kategoriaan. Vastaajat arvostivat paljon muutakin osaamista kuin substanssiosaamista, sillä kysymyksen monet osaamisen alueet koettiin tärkeiksi. Tärkeintä osaamista keskiarvoltaan suurimmasta pienimpään olivat: yhteistyökyky (4,8), ongelmanratkaisukyky (4,8), kokonaisuuksien hallinta

(4,8), aloitekyky (4,7), kyky soveltaa hankittuja taitoja (4,7), suunnittelu- ja organisointitaito (4,6), kyky jakaa osaamista (4,6) ja kyky analysoida tietoa (4,5). Yhteistyökyky oli kaikkein tärkeintä, ja 80 % vastanneista sanoi sillä olevan erittäin suuri merkitys tradenomien osaamiseen. Alapuolella on kuvio yhteistyökyvyn ristiintaulukoinnista vastaajien ikäjakauman kanssa.

Kuvio 7 Yhteistyökyvyn merkitys (n=40)

Jälleen voidaan huomata, että 35–44-vuotiaat ovat täysin samaa mieltä. Syynä tähän voi olla, että tämän ikäryhmän henkilöt ovat parhaiten sopeutuneet oman alansa muutoksiin, ja tunnistaneet minkälaista osaamista he tarvitsevat omassa työelämässään.

Avoimet kysymykset

Ensimmäinen avoin kysymys oli, ”Mitkä ovat olleet merkittävimmät kehittämiskohteet tradenomien valmiuksissa?”. Suurin osa vastauksista (ks. Liite 4) jakaantui kahteen eri osaamisen alueeseen. Eniten toivottiin tradenomeilta enemmän käytännön taloushallinnon osaamista. Tähän kuuluvat taloushallinnon perusprosessit kuten kirjanpito. Toiseksi vastaajien mielestä tradenomit tarvitsevat enemmän vuorovaikutustaitoja. Lisäksi yksittäisissä vastauksissa toivottiin myyntiosaamista ja työajan hallintataitoja.

Toisena avoimena kysymyksenä oli, ”Onko tradenomien osaaminen vastannut yrityksenne tarpeita?”. Myös tämän kysymyksen kohdalla vastauksissa on selkeä kaksijako. Noin puolet vastaajista sanoo, että tradenomien osaaminen on vastannut yrityksen tarpeita, ja toinen puoli sanoo, että ei ole. Perusteluna annetaan jälleen substanssiosaamisen kehittämisen tarve. Myös näkemyksiä siitä, kuinka osaaminen tulee vasta työelämässä, oli muutama.

7 Johtopäätökset

Tutkimuksessa oli ennustettavissa, että taloushallinnon osaaminen tulee korostumaan tutkimustuloksissa. Kyselyyn vastanneet ammattilaiset ovat vahvan substanssiosaamisen kannalla. On aiheellista olettaa, että ammattiosaamisen tarve tulee pitämään pintansa myös lähitulevaisuudessa. Taloushallinnon tehtävät muuttuvat ja vaativat uutta osaamista, mutta osaamisen ydin säilyy ennallaan.

Tuloksista pystytään vetämään yhteyksiä teoria-aineistoon. Esimerkiksi Alhola (2019) puhuu digitalisaatiosta ja Levälähti ym. (2019) puhuivat digitaidoista. Vaikka tutkimustuloksissa tietotekniikan osaamisalueita arvostettiin vähemmän kuin muita, niin silti vastaajat pitivät tietoteknisten laitteiden hallintaa erittäin tärkeänä. Paperittomaan aikakauteen siirryttäessä, tietotekniset perustaidot ovat välttämättömyys taloushallinnon alalla.

Alhola (2019), Kaarlejärvi (2020) ja Metsä-Tokila (2019) toivot kaikki esiin taloushallinnon alan muutoksen konsultoivampaan suuntaan. Tutkimustuloksissa painotettiin monia osaamisen alueita, joita konsultin tehtävässä tarvitaan. Osaamista, joka on erillään substanssiosaamisesta, kuten asiakaspalveluosaaminen, vuorovaikutustaidot, kokous- ja neuvottelutaidot, ja yhteistyökyky. Taloushallinnon alalla on kasvava tarve hyvästä palvelun ja viestinnän osaamisesta. Vuorovaikutustaitoja tarvitaan asiakkaiden sujuvaan palveluun ja opastukseen.

Yhteenvetona voidaan todeta, että vahvan taloushallinnon osaamisen rinnalle nousee uutta osaamista, joka ennen olisi yhdistetty ehkä palvelualalle.

8 Pohdinta

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, mitä osaamistarpeita uusilla tradenomeilla on taloushallinnon asiantuntijoiden näkökulmasta. Taloushallinto on jatkuvasti muuttuva ala, ja pärjätäkseen työntekijöiden täytyy kehittää omaa osaamistaan. Tarkoituksena oli selvittää tärkeimmät osaamisen osa-alueet, joita vasta valmistunut tarvitsee siirtyessään työelämään.

Tutkimuksen tuloksissa korostuivat taloushallinnon ammattiosaaminen. Substanssiosaamisen tarve ei tule häviämään alalta minnekään, mutta tehtävät muuttuvat rutiiniprosesseista konsultoiiviin asiantuntijatehtäviin. Lisäksi alalla vaaditaan tänä päivänä ihmisläheisempää osaamista. Tutkimuksen tuloksista nousivat esiin asiakaspalvelutaidot, vuorovaikutustaidot ja yhteistyökykyisyys. Taloushallinnon ala ei ole enää yksinään ahertamista, vaan työn tekeminen on enemmän tiimiprojektityylistä työskentelyä.

Tutkimuksen onnistuminen

Tutkimus ei onnistunut halutulla tavalla. Vaikka vastausprosentti kyselyssä oli 16 %, joka on verkkokyselylle varsin tyypillinen, oli tutkimuksen otantakoko liian pieni. Perusjoukon suuruus ei riittänyt tarvittavan otosmäärän takaamiseen. Syynä tähän olivat tutkijan aloittelijan asema tutkimuksen tekemiseen, tutkijan yliarviointi verkkokyselyn vastausmääristä sekä resurssien puute. Tutkimuksen kohderyhmän henkilötietojen kerääminen on hyvin työlästä, kun sen joutuu tekemään alusta asti itse. Tutkimusta olisi pitänyt laajentaa ensimmäisen kyselykierroksen yhteydessä. Kun otoskoko jäi tutkimukseen liian pieneksi, ei tuloksista pystytty tekemään tieteellisesti päteviä johtopäätöksiä. Tutkimuksen tulosta ei voi yleistää kattamaan perusjoukkoa, eikä siinä voida lukea pois sitä mahdollisuutta, että saadut tulokset ovat pelkkää sattumaa.

Tutkimuksen luotettavuus

Luotettavuutta tutkimuksessa laskee huonosti toteutettu otanta. Kyselylomake on suunniteltu hyvin. Siinä kysytään osaamisesta todella monipuolisesti ja se varmasti

kattaa tutkimusongelman selvitykseen tarvittavan tiedon. Myös kohderyhmään oli tarkoin valittu sellaisia henkilöitä, jotka työskentelevät organisaatioissa, jotka tarjoavat taloushallinnon palvelua. Otantavirheen vuoksi opinnäytetyössä on analysoitu tuloksia enimmäkseen ristiintaulukoimalla ja tarkastelemalla prosenttiosuuksia, sekä keskiarvoja. Tieteellisessä mielessä kerätyt tulokset eivät ole luotettavia.

Jatkotutkimus tarpeet

Aiheesta voisi tehdä uuden tutkimuksen tulevana vuosina suuremmalla perusjoukolla. Niin suurella, että ainakin sadan havaintoyksikön otos tulisi täyteen. Tutkimukseen olisi myös hyödyllistä miettiä, voisiko laadullisen ja määrällisen tutkimuksen menetelmiä yhdistellä. Opinnäytetyössä voisi myös olla hyötyä toimeksiantajasta, sillä sieltä suunnasta voisi saada apua perusjoukon yhteystietojen kasaamisessa.

Yhteenveto

Aihe oli minulle mielenkiintoinen. Se avasi minulle uutta näkymää, mitä minun pitää odottaa, kun pääsen työelämään. Taloushallinnon ala muuttuu lähitulevaisuudessa paljon. Toisaalta se huolestuttaa, että kuinka oma osaaminen riittää, mutta se antaa myös mahdollisuutta kehittää itseään.

Vaikka tutkimus ei tieteellisessä mielessä onnistunutkaan kovin hyvin, sain siitä silti irti paljon tietoa ja kokemusta. Jos minun tarvitsee ikinä uudelleen tehdä tutkimusta, niin minulla on siihen paljon paremmat valmiudet.

Lähteet

Aarnikoivu, H. 2010. Työelämätaidot – menesty ja voi hyvin. WSOYpro Oy. Helsinki. Viitattu 26.9.2020.

Alhola, K. 2019. Blogikirjoitus. Taloushallinnon trendit vuonna 2019. Eduhouse. <https://www.eduhouse.fi/blog/taloushallinnon-trendit-vuonna-2019>. Viitattu 23.4.2021.

Heikkilä, T. 2008. Tilastollinen tutkimus. Helsinki. Edita Prima Oy. Viitattu 26.4.2021.

Holopainen, M & Pulkkinen, P. 2008. Tilastolliset menetelmät. Helsinki. WSOY Oppimateriaalit Oy. Viitattu 26.4.2021.

Jormakka, R, Koivusalo, K, Lappalainen, J & Niskanen, M. 2015. Laskentatoimi. Kirja. Edita publishing Oy. Helsinki. Viitattu 13.2.2020

Kaarlejärvi, S. 2020. Artikkel. Muutos ajaa talouspäättäjät koneen äärestä ihmisten pariin – Viisi megatrendiä 2020-luvulla. Talouselämä. Alma-Talent. <https://www-talouselama-fi.ezproxy.jamk.fi:2443/kumppaniblogit/efima/muutos-ajaa-talouspaattajat-koneen-aaresta-ihmisten-pariin-viisi-taloushallinnon-megatrendia-2020-luvulla/b3983a03-6bab-455c-800a-c00e468577a3>. Viitattu 23.4.2021.

Kaarlejärvi, S & Salminen, T. 2018. Älykäs taloushallinto: automaation aika. E-kirja. Alma Talent 2018. Helsinki. Viitattu 13.2.2020.

Kananen, J. 2014. Verkkotutkimus opinnäytetyönä – Laadullisen ja määrällisen verkkotutkimuksen opas. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja. Suomen Yliopistopaino Oy. Viitattu 18.10.2020.

Kananen, J. 2011. Kvantti: Kvantitatiivisen opinnäytetyön kirjoittamisen opas. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja. Tampereen Yliopistopaino Oy. Viitattu 25.4.2021.

KEHA-Keskus 2020. Ammattinetti. Luettavissa:

<http://www.ammattinetti.fi/ammattialat/detail/19/6d91ff7ac0315a8d0144dd9038a77bb1>. Viitattu 12.2.2020.

Lahti, S. & Salminen, T. 2014. Digitaalinen taloushallinto. Sanoma Pro Oy. Helsinki. Viitattu 12.2.2020.

Levälahti, S, Nieminen, J, Nyyssölä, K, Suominen, V & Kotipelto, S. 2019. Osaamisrakenne 2035. Opetushallituksen julkaisuja. Raportit ja selvitykset 2019:14. <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/osaamisrakenne-2035>. Viitattu 25.4.2021.

Liiketoimintaosaaja 2020. Jyväskylän ammattikorkeakoulun tradenomikoulutuksen ennakkointiraportti. Toim. R. Jylhä, P. Pernu, A. Wahlgrén & T. Koskinen. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu, 15–18. Viitattu 20.10.2020. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-830-208-0>.

Metsä-Tokila, T. 2019. Taloushallintoalan toimialaraportti 2019. Helsinki. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2019:50. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-453-2>. Viitattu 25.4.2021.

Morgan, D. 2013. Integrating qualitative & quantitative methods – a pragmatic approach. SAGE Publications, Inc. Viitattu 25.4.2021.

Svärd, E. 2015. Osumia taloushallinnossa: business intelligence. Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2015. Jyväskylä. Viitattu 13.2.2020.

Viitala, R. 2005. Johda osaamista! Osaamisen johtaminen teoriasta käytäntöön. Inforviestintä Oy. Helsinki. Viitattu 26.9.2020.

Liitteet

Liite 1. Kyselylomake

Uuden tradenomin osaamistarpeet taloushallinnon asiantuntijan näkökulmasta

1. Sukupuoli

- Mies
- Nainen

2. Vastaajan ikä

- alle 24 vuotta
- 25–34 vuotta
- 35–44 vuotta
- 45–54 vuotta
- 55–64 vuotta
- yli 65 vuotta

3. Vastaajan koulutus

- Kansakoulu tai peruskoulu
- Ammatillinen peruskoulutus
- Ylioppilastutkinto
- Ammattikorkeakoulu
- Yliopisto tai korkeakoulu

4. Tehtävänimike

Tehtävänimike

Miten tärkeänä pidätte seuraavia tradenomien osaamiseen liittyviä ominaisuuksia? (5 = erittäin suuri merkitys, 4 = melko suuri merkitys, 3 = en osaa sanoa, 2 = vähän merkitystä, 1 = ei lainkaan merkitystä)

5. Taloushallinnon ja juridiikan osaaminen

	1	2	3	4	5
Taloushallinnon käytännön taidot (kirjanpito- ja laskentajärjestelmät)	☐	☐	☐	☐	☐
Taloudelliset raportit ja analyysit	☐	☐	☐	☐	☐
Tilinpäätös- ja tarkastus	☐	☐	☐	☐	☐
Taloussuunnittelu	☐	☐	☐	☐	☐
Juridinen osaaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Verotuksen osaaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Rahoituksen osaaminen	☐	☐	☐	☐	☐

Miten tärkeänä pidätte seuraavia tradenomien osaamiseen liittyviä ominaisuuksia? (5 = erittäin suuri merkitys, 4 = melko suuri merkitys, 3 = en osaa sanoa, 2 = vähän merkitystä, 1 = ei lainkaan merkitystä)

6. Tietotekninen osaaminen

	1	2	3	4	5
Tietotekniikan työvälineiden hallinta	☐	☐	☐	☐	☐
www-sivujen tekeminen	☐	☐	☐	☐	☐
Järjestelmäosaaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Sosiaalisen median hyödyntäminen	☐	☐	☐	☐	☐

Miten tärkeänä pidätte seuraavia tradenomien osaamiseen liittyviä ominaisuuksia? (5 = erittäin suuri merkitys, 4 = melko suuri merkitys, 3 = en osaa sanoa, 2 = vähän merkitystä, 1 = ei lainkaan merkitystä)

7. Markkinointi- ja myyntiosaaminen

	1	2	3	4	5
Asiakaspalveluosaaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Markkinointitaidot	☐	☐	☐	☐	☐
Mediasuunnittelu	☐	☐	☐	☐	☐
Myyntitaidot	☐	☐	☐	☐	☐
Osa hyödyntää markkinadataa	☐	☐	☐	☐	☐
Tuoteosaaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Tuloksetekotaito	☐	☐	☐	☐	☐
Muutoskyky	☐	☐	☐	☐	☐
Tuotekehitys- ja tutkimusosaaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Trenditietoisuus	☐	☐	☐	☐	☐
Markkinatuntemus	☐	☐	☐	☐	☐
Vienti- ja tuontiosaaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Verkostoitumisosaaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Kansainvälisyysosaaminen	☐	☐	☐	☐	☐

Miten tärkeänä pidätte seuraavia tradenomien osaamiseen liittyviä ominaisuuksia? (5 = erittäin suuri merkitys, 4 = melko suuri merkitys, 3 = en osaa sanoa, 2 = vähän merkitystä, 1 = ei lainkaan merkitystä)

8. Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen

	1	2	3	4	5
Vuorovaikutustaidot	☐	☐	☐	☐	☐
Esiintymistaidot	☐	☐	☐	☐	☐
Kokous- ja neuvottelutaidot	☐	☐	☐	☐	☐
Kirjallinen viestintätaito	☐	☐	☐	☐	☐
Kielitaito	☐	☐	☐	☐	☐

	1	2	3	4	5
Kulttuuriosaaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Ryhmätyötaidot	☐	☐	☐	☐	☐

Miten tärkeänä pidätte seuraavia tradenomien osaamiseen liittyviä ominaisuuksia? (5 = erittäin suuri merkitys, 4 = melko suuri merkitys, 3 = en osaa sanoa, 2 = vähän merkitystä, 1 = ei lainkaan merkitystä)

9. Johtamisosaaminen

	1	2	3	4	5
Itsensä johtaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Ihmisten johtaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Verkoston johtaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Osaamisenjohtaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Prosessien johtaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Projektien johtaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Innovaatiojohtaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Riskinhallintakyky	☐	☐	☐	☐	☐
Henkilöstön kehittäminen	☐	☐	☐	☐	☐
Työsuhdeasiat	☐	☐	☐	☐	☐
Ympäristöosaaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Ihmistuntemus	☐	☐	☐	☐	☐
Strategiaosaaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Toimialan ansaintalogiikan ymmärtäminen	☐	☐	☐	☐	☐

Miten tärkeänä pidätte seuraavia tradenomien osaamiseen liittyviä ominaisuuksia? (5 = erittäin suuri merkitys, 4 = melko suuri merkitys, 3 = en osaa sanoa, 2 = vähän merkitystä, 1 = ei lainkaan merkitystä)

10. Muu osaaminen

	1	2	3	4	5
Suunnittelu- ja organisointitaito	☐	☐	☐	☐	☐
Kyky hahmottaa ja hallita kokonaisuuksia	☐	☐	☐	☐	☐
Kyky jakaa osaamista, ymmärtää toisten osaamista	☐	☐	☐	☐	☐
Ongelmanratkaisukyky	☐	☐	☐	☐	☐
Laatuosaaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Aloitekyky	☐	☐	☐	☐	☐
Yhteistyökyky	☐	☐	☐	☐	☐
Uudistamistaito	☐	☐	☐	☐	☐
Yrittäjyystaidot	☐	☐	☐	☐	☐
Kyky analysoida tietoa	☐	☐	☐	☐	☐
Kyky soveltaa hankittuja taitoja	☐	☐	☐	☐	☐
Osto- ja hankintaosaaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Kriittisen ajattelun taito	☐	☐	☐	☐	☐
Ennakointiosaaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Eettinen osaaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Esteettinen osaaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Logistinen osaaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Palvelujen alihankintaosaaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Palveluiden konseptointi- ja tuotteistusosaaminen	☐	☐	☐	☐	☐

11. Mitkä ovat olleet merkittävimmät kehittämiskohteet tradenomien valmiuksissa?

12. Onko tradenomien osaaminen vastannut yrityksenne tarpeita? Miten?

Liite 2. Saatekirje

Kysely tradenomien osaamistarpeista taloushallinnon ammattilaisen näkökulmasta

Hyvä taloushallinnon asiantuntija

Tämän kyselyn tarkoituksena on kartoittaa tradenomien osaamistarpeita, tilitoimistotehtävissä työskentelevien henkilöiden näkökulmasta. Kysely suoritetaan osana opinnäytetyötä, ja siitä saadaan arvokasta dataa tradenomien osaamistarpeista työntajille sekä taloushallinnon alalle pyrkiville. Kyselyyn vastaaminen kestää enintään 10 minuuttia, ja siihen vastataan täysin anonyymisti. Kaikki kyselyssä kysytyt tiedot ovat luottamuksellisia.

Vastaamalla kyselyyn, autatte kehittämään tradenomien osaamista. Kyselyyn pääsee alla olevasta linkistä.

<https://link.webropolsurveys.com/S/E58CFF030E033303>

Kiitos paljon vastauksistanne!

Ystävällisin terveisin

Joona Harju

Tradenomiopiskelija, Jyväskylän ammattikorkeakoulu

k8510@student.jamk.fi

Liite 3. Toinen saatekirje

Kysely tradenomien osaamistarpeista taloushallinnon ammattilaisen näkökulmasta

Hyvä taloushallinnon asiantuntija

Vielä on mahdollista vastata kyselyyn tradenomien osaamistarpeista työelämässä. Vastaajan ei tarvitse olla koulutukseltaan tradenomi, vaan kyselyssä haetaan minkälainen osaaminen olisi tradenomeille hyödyllistä taloushallinnon työtehtävissä työskentelevien henkilöiden mielestä. Kyselyyn vastaamiseen menee noin 5–10 minuuttia, ja siihen vastataan täysin anonyymisti.

Kyselyyn pääsee alla olevasta linkistä.

<https://link.webropolsurveys.com/S/E58CFF030E033303>

(Jos linkki ei avaudu, voi sen kopioida selaimen osoitepalkkiin)

Mikäli olette jo vastanneet kyselyyn, kiitos paljon vastauksestanne!

Hyvää alkanutta syksyä!

Joona Harju

Tradenomiopiskelija, Jyväskylän ammattikorkeakoulu

K8510@student.jamk.fi

Liite 4. Avoimien kysymysten vastaukset

Kysymys: Mitkä ovat olleet merkittävimmät kehittämiskohteet tradenomien valmiuksissa?

Vastaukset:

- Opiskelijoille tulisi mielestäni koulun tärkeyden lisäksi myös opettaa, ettei valmistuminen koulusta tarkoita valmista työelämään vaan oppiminen alkaa vasta siitä. Palkkaammekin tällä hetkellä vastavalmistuneita lähes ainoastaan harjoittelun kautta ja kouluuyhteistyö onkin sujunut erittäin mallikkaasti
- Juridinen osaaminen
- oma-aloitteisuus
- Sen ymmärtäminen, että työelämässä oppiminen aloitetaan monissa asioissa nollassa, vaikka tutkinto olisikin suoritettu. Käytännön ymmärrys taloushallinnosta. Vuorovaikutustaidot
- kirjanpidon taidot
- Käytännön kirjanpito- ja ohjelmisto-osaaminen, asiakastarpeiden ymmärtäminen
- Peruskirjanpito. Useita vastavalmistuneita tradenomeja vuosien varrella tutoroineena olen huomannut puutteita peruskirjanpidon osaamisessa, esimerkkinä arvonlisäverotus
- Töissä ne taidot ja tiedot tuntuu vasta oppivat, paljon tarvitsisivat lisää opiskelua ennen töihin tuloa
- Myyntiosaaminen ja ymmärrys, että kirjanpitäjänkin tulee olla myyjä
- Tärkeintä olisi keskittää osaaminen taloushallinnon varsinaisiin työtehtäviin (kirjanpito, verotus, palkanlaskenta), jotta olisi riittävät taidot ja valmiudet tehdä näitä töitä työelämässä. Nämä kun on hallinnassa, niin siihen päälle on sitten lisätä kaikkea muuta, mutta jos nämä uupuu, niin alalla on mahdotonta työskennellä.
- Sosiaaliset taidot
- Teoriapuolen soveltaminen käytännön työssä
- Työelämätaidot eli muut taidot kuin substanssin hallinta.
- Oman työajan hallinta. Tuntee asiakkuudet, tämä vaatii ihmistuntemusta ja työvuosia, psykologiaa. Tätä taitoa ei opi koulussa.
- Käytännön työtaidot.
- taloushallinnon käytännön taidot

Kysymys: Onko tradenomien osaaminen vastannut yrityksenne tarpeita? Miten?**Vastaukset:**

- Lähtökohtaisesti opinnoistaan juuri valmistuneen tiedot ja taidot ovat olleet meille riittäviä, jotta oikea työn opiskelu voidaan aloittaa. Koulun ei ole tarkoitus valmistaa tiettyyn tehtävään vaan työnkuvaan. Tekemällä vasta todellisuudessa oppii.
- tradenomi saa hyvän pohjakoulutuksen opinnoissaan, mutta tekemisen kautta oppii kuinka käytännössä toimitaan.
- pääsääntöisesti kyllä
- ei, kirjanpito ja laskentatoimen osaaminen huonoa
- On ja ei. Muutama loistorekrytointi on tehty, mutta joukkoon mahtuu myös tradenomeja, joiden osaaminen on heikompaa kuin vastavalmistuneella merkonomilla.oppimishaluiset ja uusia asioita nopeasti omaksuvista tradenomeista olemme saaneet koulutettua erittäin hyviä kirjanpitäjiä
- Ei ole vastannut. Kädestä pitäen kaikki pitää opettaa ja selittää miksi näin tehdään, melko huono perusopetuspohja saadaan nykyään koulusta. Koulut siirtävät opetuksen vallan työpaikoille, mikä ei ole oikein.
- Ei riittävästi. Sähköinen palvelu edellyttää tiedon tulkinnan osaamista ja kokonaisuuden hallintaa asiaosaaminen lisäksi.
- Kyllä, erittäin hyvin. Kyky omaksua asiat nopeasti ja tuoda uusia näkökulmia esiin, miten asioita voidaan hoitaa.
- Nopea oppiminen ja hyvät tietotekniset taidot ovat olleet avainasemassa uuden osaamisen sisäistämisessä. Into ja halu oppia uutta ovat myös erittäin tärkeitä ja korvaavat osaamispuutteita.
- Kyllä suht hyvin. Tosin paljon jää vielä opetettavaksi työpaikalla. Yleensä kirjanpito on hallussa, mutta tilinpäätökset ja verotukset ei ollenkaan.
- Melko hyvin
- Kyllä, he ovat oppineet asioita nopeasti. Heillä on hyvin hallussa erilaisten ohjelmien käyttäminen ja hyvät perustiedot kirjanpidon asioista
- Ei ole. Liian hidastyötahti on ongelma. Työmaailmassa ylisuoriutumisesta ei voi veloittaa asiakkaita. Työnteko on sen takia kannattamatonta. Palkkavaade/tuloksenteke eivät kohtaa